

Iniciativa Catalana de Sociolingüística, Simposi 5
divendres, 13 de juny 2014, 9.45-14.10

Lloc: Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Ciències de l'Educació
Sala de Juntes (Edifici G5)

PROGRAMA

09:45-10.00 Benvinguda
David Block, ICREA-Universitat de Lleida

10.00-10.35 Ponència 1

Per a què serveix l'oficialitat de les llengües?

Carme Junyent, Departament de Lingüística General; Grup d'Estudi de les Llengües
Amenaçades (GELA), Universitat de Barcelona

Un dels punts clau de la política lingüística és l'estatus que es confereix a les llengües, i l'oficialitat es proposa sovint com un requisit indispensable per a la seva supervivència. La història, però, mostra que, a l'hora de revitalitzar una llengua, l'oficialitat serveix de ben poc. Malgrat la fantasia que allò que és bo per a les llengües dominants ho ha de ser per a totes, els fets mostren que, mentre que unes no necessiten l'oficialitat, a les altres no els serveix de res. En la ponència es proposarà una reflexió sobre aquest fet i alguna hipòtesi sobre les seves causes.

10.35-11.10 Ponència 2

Conflicte lingüístic i canvi social: notes des de Llatinoamèrica.

Virgínia Unamuno, CONICET, Argentina; col·laboradora del GELA i del GREIP

En aquesta comunicació, m'agradaria fer una aproximació a la noció de conflicte lingüístic tal i com s'entén i s'empra a Llatinoamèrica, i en relació a la situació de les llengües indígenes i del castellà, en general, i a la situació dels pobles indígenes del Chaco argentí, en particular. Per això, vull recuperar el matís crític amb el qual la sociolingüística catalana va posar en circulació aquest concepte, i posar-lo en relació amb els canvis socials que viu llatino-amèrica actualment. Partiré de dades concretes, estretes de la meua recerca a les comunitats wichis del Chaco, per, a partir d'aquí, fer una lectura de la noció de conflicte lingüístic que podria ser operativa per descriure i explicar les transformacions en el terreny dels usos i de les ideologies lingüístiques que observem es venen desenvolupant en aquesta part del món.

11.10-11.45 Ponència 3

“We can speak we do it our way”. An experience of hip-hop as critical pedagogy

Emilee Moore, Universitat Autònoma de Barcelona i Universitat Internacional de Catalunya,
membre del GREIP

Maria Rosa Garrido Sardà, Universitat Autònoma de Barcelona i Universitat Internacional de Catalunya, membre del grup CIEN

Within the framework of a socio-educational project aimed at preventing school drop-out, the authors of this paper run so-called 'English' workshops. In reality, the workshops aim to empower adolescents' plurilingual repertoires and linguistic diversity more generally by drawing on research into hip-hop as a vernacular literacy, critical hip-hop language pedagogy and language biographical teaching approaches. In this paper we present the rationale of the workshops and a preliminary analysis of the hip-hop produced by adolescents, exploring their emerging ideologies about multilingualism and their performance of plurilingual identities.

11.45-12.15 Descans (temps flexible)

12.15-12.50 Ponència 4

Presentació de pla de recerca. Anàlisi de les pràctiques pluriliterades d'alumnes del Cicle Mitjà de Primària dins i fora l'escola

Mireia Sala, Grup de Recerca en Ensenyament i Interaccions PLurilingües (GREIP) , Universitat Autònoma de Barcelona

La ponència resumeix un pla de recerca de Doctorat que està en curs i que tracta la pluriliteracitat i els seus processos en diferents contextos socials. La recerca integra diversos procediments metodològics que proposen l'etnografia, l'etnometodologia i l'anàlisi conversacional. L'objectiu és investigar les pràctiques lletrades plurilingües en les quals participen quatre alumnes del Cicle Mitjà d'Educació Primària, tant en contextos escolars formals com en l'entorn quotidià i l'àmbit familiar de l'alumnat fora de l'escola, per tal de descriure les continuïtats i discontinuïtats en els seus usos i la seva relació amb els processos d'aprenentatge. A partir de l'anàlisi de les pràctiques pluriliterades en els diferents contextos, es pretén fer una proposta de millora de les pràctiques escolars relacionades amb el plurilingüisme i la literacitat.

12.50-13.25 Ponència 5

Competències de mediació i reflexió metalingüística entre joves plurilingües

Julia Llompart, Universitat Autònoma de Barcelona

La realitat sociolingüística a Barcelona entra dins el paradigma de la superdiversitat (Vertovec, 2007; Blommaert & Rampton, 2011) i, als centres educatius de la ciutat, alguns dels quals replets d'un 90% d'alumnat d'origen immigrant, hi trobem joves d'orígens molt diversos i repertoris lingüístics molt variats que comparteixen diferents espais d'aprenentatge i construeixen una realitat comuna. Aquesta situació sociolingüística ha suposat canvis en les pràctiques lingüístiques i en les dinàmiques de transmissió de llengües dels joves escolars, fenòmens interessants pel que fa a l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües. En aquesta presentació es mostraran alguns resultats preliminars d'un estudi de tipus etnogràfic i qualitatiu en procés sobre la transmissió de llengües i l'aparició de noves competències de joves d'origen immigrant d'un centre de secundària. D'acord amb la primera anàlisi, destacarem dos aspectes importants: (1) l'aparició de la reflexió metalingüística que es dona de forma espontània en el context plurilingüe escolar; i (2) l'existència de noves dinàmiques de transmissió de llengües i la relació que tenen amb l'aprenentatge de llengües per part d'aquests joves plurilingües.

13.25-14.00 Ponència 6

Expectativas escolares y mundos figurados: la construcción discursiva de estudiantes de secundaria en dos contextos urbanos.

Víctor Corona y Guadalupe López-Bonilla, Instituto de Investigación y Desarrollo Educativo, UABC

En esta comunicación presentaremos algunos resultados preliminares de una investigación en curso sobre las expectativas escolares de jóvenes que estudian el último año de secundaria en diferentes contextos sociales de una ciudad fronteriza en el norte de México. Se trata de un trabajo basado en el análisis del discurso de datos que provienen de grupos de discusión con los participantes, y enmarcamos el análisis en la descripción etnográfica de los diversos contextos en los que se han recogido los datos. Un primer análisis de los datos revela que estos contextos sociales se encuentran imbricados, a través de diversos repertorios discursivos, en las expectativas académicas de estos participantes. En la presente comunicación presentaremos las principales preguntas que guían nuestro trabajo, información general sobre el contexto de investigación, así como algunos resultados.

14.00-14.10 Tancament

14.10-... Dinar (opcional) al bar de la Facultat de Ciències de l'Educació de la UAB per continuar el diàleg en un ambient més distès.